

Sekce č. 3: Praxe mediace

vedoucí sekce: PhDr. Dana Vrabcová, PhDr. Ernest Kováč

Z šesti přihlášených příspěvků byly předneseny tři.

Kdo všechno má a kdo nemá být přítomen při mediaci? – Mgr. Žaneta Vítů (advokátka a zapsaná mediátorka)

Příspěvek se týkal nejednotné praxe, kdy mediátoři přistupují odlišně k možnosti účasti právních zástupců na prvním setkání se zapsaným mediátorem a na mediaci. Objevuje se zrazování od přítomnosti právních zástupců na mediaci či dokonce zakazování přítomnosti právního zástupce. Autorka se domnívá, že klientům mají být poskytnuty dostatečné informace k vyhodnocení vhodnosti přítomnosti jejich právních zástupce. K těm má být přistupováno jako ke každé jiné osobě, u které je zvažováno, zda má být mediaci (vzhledem ke svému vztahu k věci) přítomna. Forma zapojení právního zástupce do procesu mediace je tedy aspekt, který má být zohledněn. Z pohledu autorky se množí případy, kdy se k nařízeným setkáním s mediátorem dostavují jen právní zástupci. Tento fakt představuje problém, se kterým bude třeba se v praxi vypořádat.

Mediace s křížkem po funuse - Praktická úskalí současného pojetí mediace ve vybraných typech sporů - JUDr. Maxim Tomoszek, Ph.D. (PF UP Olomouc) a Mgr. Martin Bílý (AK Bílý)

Na základě vlastních zkušeností uvedli autoři příklady situací nevhodných pro mediaci v porovnání se konfliktními situacemi vhodnými pro mediaci. Dále se pokusili o zobecnění problémů současné právní úpravy mediace. Kritické zhodnocení role soudu při nařizování prvního setkání se zapsaným mediátorem posloužilo jako východisko pro návrhy de lege ferenda.

Rozvoj soudní mediace aneb jak poštuchovat - Mgr. Ráchel Tošnerová (PF UK a MS v Praze)

Autorka se v příspěvku zaměřila na to, jak využít teorii „šťouchu“ (teorie Nudge) amerických autorů, právníka Sunsteina a ekonoma Thalera, k osvětě mediace, podpoře využívání mediace v praxi a aktivizaci jednotlivých aktérů ovlivňujících situaci mediace v ČR. Uvedení autoři se domnívají, že když poznáme způsob, jak lidé myslí, lze navrhnout prostředí, v němž pro ně bude jednodušší se rozhodnout pro sebe, své prostředí a společnost. Promyšlená „architektura výběru“ může aktéry postrčit k lepším rozhodnutím, aniž by porušovala jejich právo volby.

V diskusi došla sekce k závěrům:

- K právním zástupcům stran má být přístupováno jako ke každé jiné osobě, u které je zvažováno, zda má být mediaci (vzhledem ke svému vztahu k věci) přítomna. Tedy jde o diskusi všech účastníků mediace nad tím, kdo a za jakých podmínek se mediace zúčastní.
- Účast pouze právních zástupců stran na prvním setkání se zapsaným mediátorem představuje problém, se kterým bude třeba se v praxi vypořádat. Účastníci se shodovali v tom, že je důležité, aby se nařízeného setkání účastnily strany osobně. K osobní účasti by měly být strany motivovány ze strany soudu.
- V praxi zapsaných mediátorů se objevuje mnoho případů pro mediaci nevhodných. Účastníci vedli diskusi o tom, jak dalece by měl soudce, a podle jakých kritérií, určit, zda stranám sporu mediaci nařídí (a kdy by to nebylo vhodné). Je potřeba podpořit soudce a poskytnout jim vodítka, která jim v takových rozhodováních pomohou. Motivovat strany k účasti na mediaci by měl soud ještě před zahájením soudního jednání.
- Pro prezentaci mediace je potřeba aktivizovat nejen soudce, ale také strany mediace a jejich právní zástupce. Mediátoři by se měli snažit o jednotnou propagaci mediaci - např. pomocí webu.

Návrhy a doporučení pro kvalitu a rozvoj mediace v ČR:

- Zaměřit se na prezentaci mediace veřejnosti - mediátoři by měli při prezentaci mediace spolupracovat.
- Soudy by měly motivovat strany i právní zástupce k účasti na mediaci.
- Soudci by měli mít k dispozici návod, jak rozpoznat případy, které by byly vhodné pro mediaci.